

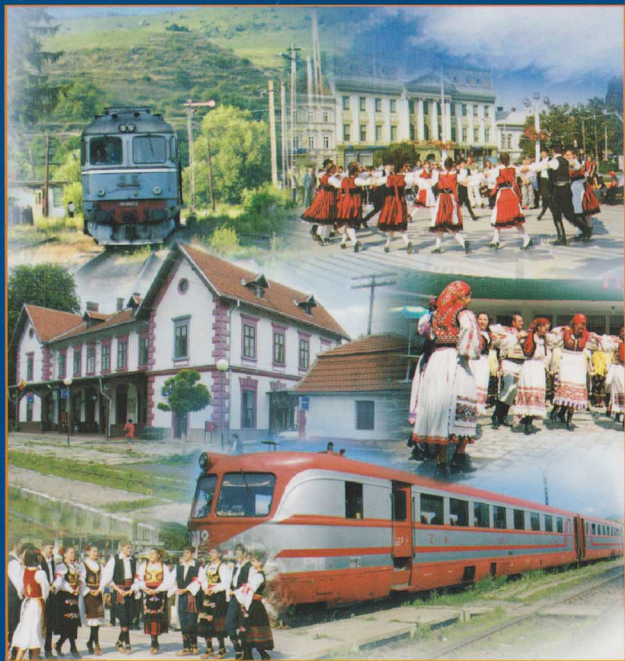
PROIECT FINANȚAT DE
UNIUNEA EUROPEANĂ

COMPLEXUL MUZEAL ARAD

BÉKÉS MEGYEI MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA

GĂRI ȘI TRADIȚII POPULARE

**TRASEE CULTURALE TRANSFRONTALIERE PE CALEA FERATĂ
GHID TURISTIC**

VASÚTÁLLOMÁSOK ÉS NÉPHAGYOMÁNYOK

**HATÁRON ÁTÍVELŐ VASUTI KULTURÁLIS UTAZÁSOK
UTIKÁLÁUZ**

Arad - 2005

<https://biblioteca-digitala.ro>

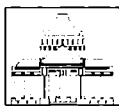
**GĂRI ȘI TRADIȚII POPULARE
TRASEE CULTURALE TRANSFRONTALIERE PE CALEA FERATĂ
GHID TURISTIC**

**VASÚTÁLLOMÁSOK ÉS NÉPHAGYOMÁNYOK
HATÁRON ÁTÍVELŐ VASUTI KULTURÁLIS UTAZÁSOK
ÚTIKÁLÁUZ**

Autorii : Emilia Martin, Elena Rodica Colta
Szerzők

Traducere: Emilia Martin
Fordítás

Redactor responsabil: Elena Rodica Colta
Szerkesztő:

COMPLEXUL MUZEAL ARAD

**BÉKÉS MEGYEI MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA**

**GĂRI ȘI TRADIȚII POPULARE
TRASEE CULTURALE TRANSFRONTALIERE PE CALEA FERATĂ
GHID TURISTIC**

**VASÚTÁLLOMÁSOK ÉS NÉPHAGYOMÁNYOK
HATÁRON ÁTÍVELŐ VASUTI KULTURÁLIS UTAZÁSOK
ÚTIKÁLÁUZ**

Arad - 2005

Mor gările în vechile lor amplasamente, uitate de călători și de trenuri? Mor trenurile în depouri, concurate de mașini? Dispar liniile de cale ferată, înghițite de iarbă și de nepăsarea oamenilor? Va deveni acest mijloc de transport, care i-a încântat pe buncii și pe părinții noștri, o amintire pentru copii și o ficțiune pentru nepoți? Vom ajunge să vedem o locomotivă doar în muzeu? Întrebări neliniștitoare la începutul Mileniului III, când rentabilitatea ne hotărăște modul de viață, pentru călătorul romantic, îndrăgostit de peisajele, ce se înșiră în fața sa, la fereastra vagonului, în care stă comod. Sperăm că nu.

Proiectul PHARE CBC „Gări și tradiții populare.Trasee culturale transfrontaliere pe calea ferată", derulat pe parcursul a 10 luni, și-a propus să readucă în atenție această cultură a călătoriei cu trenul, plină de farmec prin inițierea pe care o implică, de la contactul cu gara, ca edificiu special, de așteptare, forfotind de oameni, care vin și pleacă, de semnale și de trenuri, la complexe experiențe pe care le oferă trenul, de cunoaștere a lumii prin geamul vagonului și de cunoaștere a oamenilor locului prin poveștile care se spun în tren.

Vă invităm așadar la o călătorie reală, pe calea ferată, pe unul dintre cele mai frumoase trasee, ce urcă pe Valea Crișului, din Câmpia Ungară spre Apuseni.

Celui care se încumetă la această călătorie etno-culturală transfrontalieră pe calea ferată, gările în care coboară îi oferă posibilitatea de a vedea și de a cunoaște un tezaur istoric, artistic și cultural valoros.

Pusztulnak a régi vasútállomás épületek az utazók és vonatok által elfeledve? Mozdulatlanul állnak a vonatok a telephelyeken, mert nem tudják felvenni a versenyt a gépkocsikkal? A vasúti síneket elborítja a fű és a nemtörődömség? Vajon ez a szállító eszköz - ami nagyszüleinket és szüleinket elvarázsolt - gyermekeink számára már csak emlék, unokáink számára pedig csak fikció lesz? Megérjük, hogy mozdonyt már csak múzeumban láthatunk? Nyugtalanító kérdések ezek a kényelmes vagonban ülő, szép tájakat szemlélő, romantikus utazó számára a harmadik évezred elején, amikor a jövedelmezőség határozza meg életmódunkat. Reméljük, nem így lesz.

szép tájakat szemlélő, romantikus utazó számára a harmadik évezred elején, amikor a jövedelmezőség határozza meg életmódunkat. Reméljük, nem így lesz.

A tíz hónapon át folyó „Vasútállomások és néphagyományok. Határokon átívelő vasúti kulturális utazások” című PHARE CBC projekt célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a vasúton történő utazás varázsára, felelevenítse a vasúti várakozóhelyek nyüzsgését, a vonatok jelzéseit, mindazokat a tapasztalatokat, amiket az utazás kínál, a világnak a vagonablakokból való megismerését éppúgy, mint az emberek megismerését a vonatokon zajló beszélgetések, mesék által.

Az egyik legszebb, a Körösök völgyéből a Magyar Alföldön át a Erdélyi Szigethegység terjedő útvonalat követve, egy valóságos vasúti utazásra hívjuk meg tehát a Kedves Olvasót.

A vasútállomások történeti, művészeti és kulturális értékeit közvetítenek mindazok számára, akik erre a határokon átnyúló etno-kulturális vasúti utazásra vállalkoznak.

TÓTKOMLÓS

Actuala așezare a fost întemeiată în anul 1746, când în pusta de la Tótkomlós se stabilesc 80 de familii de slovaci. La 1 noiembrie 1993 localitatea primește titlul de oraș.

Gara datează din 20.10.1893.

Monumente și locuri memoriale

- *Biserica evanghelică, construită în stil baroc (1795), monument istoric, plasată în centrul orașului.
- *Statuia Sfântului Ștefan și fântâna decorativă (18 august 2001), lucrarea sculptorului Mihály Gábor, distins cu premiul Munkácsy
- *Muzeul sălașelor din hotarul localității Tótkomlós, lângă șoseaua spre Orosháza
- *Capela din Nagykopáncs, construită în stil romanic (sec. XI.), la 10 km de localitate
- *Hotelul Komló (1881). Monument istoric, clădirea fostului hotel, mai târziu restaurant, în prezent scos din folosință, Str. Széchenyi 2.
- *Casă slovacă specifică zonei. Monument istoric (începutul secolului XX.)
- *Casa-muzeu slovacă (1886), Str. Széchenyi 11.
- *Colecția etnografică particulară a preotului evanghelic Koppány János însumând 1067 piese, Piața Hősök 2.

TÓTKOMLÓS

1746-ban 80 szlovák család települt le az elnéptelenedett komlói birtokra. 1993. november 1-jén városi rangra emelkedett.

A vasútállomást 1893.10.20-án adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

- *Barokk stílusú evangélikus templom (1795). A műemléképület magyar és szlovák istentiszteletek helyszíne - a város központjában
- *Szent István szobor és díszkút, Mihály Gábor, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása (2001. augusztus 18.)
- *A tótkomlói tanyavilág emlékét őrző Tanyamúzeum - az Orosháza felé vezető úton
- *Román stílusban épült nagykopáncsi kápolna (XI. század) - a településtől 10 km távolságra
- *Komló Szálló (1881). Műemléképület, korábban szálló, étterem, jelenleg használaton kívül - Széchenyi u. 2.
- *Szlovák Ház. Jellegzetes előtornácos-oszlopos műemléképület (XX. század eleje)
- *Szlovák tájház (1886) - Széchenyi u. 11.
- *Néprajzi gyűjtemény. Koppány János evangélikus lelkész 1067 darabból álló magángyűjteménye - Hősök tere 2.

Trasee arheologice

*Săpăturile au scos la iveală urme de morminte din perioadele La Tené, celtică și dacică de secol I., precum și un mormânt de epoca avară timpurie.

Trasee turistice

*Băile termale Rózsa, centrul turistic al localității, Str. Kossuth 2.

Manifestări culturale

*Balul slovac - martie

*Concert de Paște - aprilie

*Ziua Orașului Tótkomlós - 24 aprilie

*Concursul cârnaților uscați - a treia săptămână din luna mai

*Seri Culturale de Vară - iulie-august

*Zilele Tótkomlósului. Sărbătoarea Sfântului Ștefan, târgul meșterilor populari, expoziții, concerte, prezentări gastronomice, foc de artificii - 19-21 august

*Concert de Crăciun - 13 decembrie

Posibilități de cazare

*Pensiunea Szekeres

*Curtea Tokovics

*Casa de vânătoare

*Căminul Școlii Generale și al Liceului Jankó János

Régészeti lelőhelyek

*Belterületről késő vaskori, kelta, és egy I. századból származó, feltehetőleg dák temetkezés, valamint egy kora avar kori sír került elő.

Turisztikai nevezetesség

*Rózsa fürdő, Tótkomlós idegenforgalmi központja - Kossuth u. 2.

Kulturális rendezvények

*Szlovák bál- március

*Húsvéti hangverseny-április

*Tótkomlós város napja- április 24.

*Komlói Szárazkolbászverseny-május harmadik hete

*Tótkomlói Nyári Kulturális Estek-július - augusztus

*Tótkomlói Napok. Szent István napi búcsú, kézműves vásár, kiállítások, hangversenyek, gasztronómiai bemutatók, tűzijáték- augusztus 19-21.

*Karácsonyi koncert-december 13.

Szálláslehetőségek

*Szekeres panzió

*Tokovics Lovasudvar

*Vadászház

*Jankó János Általános
Iskola és Gimnázium
Diákotthona

OROSHÁZA

Prima mențiune a localității datează din 1466.

Gara dată în folosință în 1890.

Monumente și locuri memoriale

*Biserica evanghelică, construită în stil baroc târziu (1777-1830).

În fața altarului se păstrează clopotul adus din Zomba de către întemeietorii localității - în centrul orașului

*Parc Memorial-Istoric. Lucrarea sculptorului Szervátiusz Tibor, realizată cu ocazia aniversării a 250 de ani de la întemeierea localității - în fața Liceului Táncsics Mihály

*Monumentul Eroilor. Compoziție cu cinci statui, comandată în memoria eroilor căzuți în Primul Război Mondial. Lucrare de Pásztor János.

*Statuia lui Kossuth Lajos (1904), realizată de sculptorul Horvay Janos - în Piața Szabadság

*Statuia Sfântului Ștefan (2000), executată de sculptorul Rajki László

Trasee arheologice

*Situl „Nagytatársánc”. Șanț având o lungime de 1800 m, în formă de potcoavă, din epoca bronzului târziu.

* Cimitire din epoca avară și din epoca descălecării

OROSHÁZA

Első említése 1466-ból származik

A vasútállomást 1890-ben adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*Későbarokk stílusú evangélikus templom (1777-1830). Oltára előtt őrzik a városalapítók által Zombárol hozott harangot-a város központjában

*Történelmi Emlékpark. Szervátiusz Tibor szobrász, a város alapításának 250. évfordulójára készült alkotása - a Táncsics Mihály Gimnázium előtt

*Hősök szobra. Ötalakos szoborkompozíció, amely az I. világháború áldozatainak állít emléket. Pásztor János alkotása

*Kossuth Lajos szobra (1904), Horvay János alkotása - a Szabadság téren

* Szent István szobor (2000), Rajki László szobrászművész alkotása

Régészeti lelőhelyek

*Nagytatársánc. 1800 méter hosszú, patkó alakú, késő bronzkori sánc.

*Avar kori és honfoglalás kori temetők a város külterületéről ismertek.

Trasee turistice

*Gyopárosfürdő, complex de băi termale - pe malul lacului Gyopáros, în parcul natural aflat la 3 km de orașul Orosháza

*Rágyánszki Arborétum, cu peste 2000 de soiuri de plante, Str. Gárdonyi 12.

*Belvedere, Panoráma, foișor spre lacuri cu o expoziție despre istoria Băilor Gyopáros - Orosháza, Str. Fasor 3.

*Muzeul Szántó Kovács János, Str. Dózsa Gy. 8.

*Casa Memorială Darvas József. Colecție Literară Județeană, Str. Dózsa Gy. 74.

*Muzeul Fântânilor, singurul muzeu de acest gen din Ungaria. Expoziția prezintă diferite tipurile de fântâni din ultimii 100 de ani, Str. Könd 1.

Manifestări culturale

*Prezentare ecvestră și sărbătoare de 1 mai - 1 mai

*Festivalul păsărilor. Prezentarea și târgul firmelor producătoare și vânzătoare de produse din pasăre, cu concursuri, program folcloric și prezentare gastronomică - 15-16 mai

*Concurs Județean de Vin și Cârnați - 28 mai

*Orosháza-Gyopárosfürdő. Festivalul Cultural al Verii (conferințe, prezentare gastronomică, program folcloric, spectacole de teatru, concerte, târgul meșterilor populari) - 25 iunie-4 iulie

*Orosháza-Gyopárosfürdő. Festival European de Dansuri Populare și Gastronomie - 31 iulie-1 august

Turisztikai nevezetességek, látnivalók

*Gyopárosfürdő, gyógyfürdő és egészségmegőrző központ a Gyopáros tó partján, természetvédelmi területen - Orosházától három km-re

*Rágyánszki Arborétum több mint 2000 növényfajjal - Gárdonyi u. 12.

*Panoráma kilátó a tórendszerre, Gyopáros történetét bemutató kiállítással - Orosháza, Fasor u. 3.

*Szántó Kovács János Múzeum - Dózsa Gy. u. 8.

* Darvas József Irodalmi Emlékház. Megyei irodalmi gyűjtemény - Dózsa Gy. u. 74.

Magyarország egyetlen kútmúzeuma, 100 év kúttípusainak bemutatóhelye - Könd u. 1.

Kulturális rendezvények

*Lovasbemutató és Majális-május 1.

*Szárnyasfesztivál. A szárnyastermékeket előállító és forgalmazó cégek bemutatója és vására vetélkedőkkel, folklórműsorral és gasztronómiai bemutatóval - május 15-16.

*Megyei Bor- és Kolbászverseny - május 28.

*Orosháza - Gyopárosfürdő Nyári Kulturális- és Élmenyfesztivál (konferencia, gasztronómiai- és folklórprogram, színházi előadások, koncertek, kézműves vásár) - június 25-július 4.

*Orosháza - Gyopárosfürdő Európai Néptánc- és Gasztronómiai Fesztivál - július 31-augusztus 1.

*Sărbătoarea Europeană a Pâinii (conferință, expoziție internațională de produse de panificație, întâlnirea oamenilor de afaceri) - 19-21 august

*Sărbătoarea secerișului tradițional - 22 august

*Sărbătoarea culesului de vie - 17 octombrie

*Întâlnirea internațională a crescătorilor de șoimi (Șoimarilor) - 27-30 octombrie

Posibilități de cazare

*Pensiunea Fehér Hattyú

*Pensiunea Fortuna

*Pensiunea Gyopár

*Hotel Flóra

*Hotel Napsugár

*Pensiunea Nimród

*Pensiunea Tópart

*Termál Kemping

*Faház Kemping

*Ifjúsági- és turistaszálló

- *Európai Kenyérünnep (konferencia, nemzetközi kiállítás, üzletemberek találkozója) - augusztus 19-21.
- *Aratóünnep, a kézi aratás népi hagyományainak felelevenítése - augusztus 22.
- *Teréz napi Szüreti Mulatság - október 17.
- *Nemzetközi Solymásztalálkozó - október 27-30.

Szálláslehetőségek

- *Fehér Hattyú Panzió
- *Fortuna Panzió
- *Gyopár Panzió
- *Hotel Flóra
- *Hotel Napsugár
- *Nimród Panzió
- *Tópart Panzió
- *Termál Kemping
- *Faház Kemping
- *Ifjúsági- és turistaszálló

BÉKÉSCSABA

Prima mențiune a localității apare în registrele de dijmă papală din 1332-37. În anul 1718 începe colonizarea intensivă a populației slovace în localitate.

Prima gară datează din 1858.

Monumente și locuri memoriale

*Biserica Mare Evanghelică, construită în stil clasicist copf (1807-1824), după planurile arhitecților Pumberger Ferenc, Czigler Antal și Hoffer Ferenc. Este cea mai mare biserică evanghelică din Europa-Centrală, Piața Szeberényi

*Biserica Evanghelică Mică, construită în stil baroc (1745), Str. Luther 1.

*Liceul Evanghelic, construit în stil neocopf (1899) pe baza planurilor lui Alpár Ignác, Piața Szeberényi

*Biserica Romano -Catolică, construită în stil neogotic. Forma actuală a primit-o în anul 1910, în centrul orașului

*Biserica Reformată (1912)

*Biserica Ortodoxă Română (1837-38), cu iconostas adus din localitatea Șiclău(jud.Arad), Str. Bartók Béla

*Hotelul Fiume, construit în stil neoclasic (1867-68) după planurile lui Sztraka Ernő, vizavi de Primărie

*Teatrul Jókai, construit în stil eclectic (1877-79) pe baza planurilor lui Halmai Andor, Str. Andrássy

BÉKÉSCSABA

Első említése egy 1332-37-ben készült pápai tizedjegyzékben történik. 1718-ban kezdődött meg a település intenzív benépesítése szlovák nemzetiségi lakosokkal.

A vasútállomást 1858-ban adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*Evangélikus Nagytemplom. Klasszicizáló copf stílusban épült (1807-1824) Pumberger Ferenc, Czigler Antal és Hoffer Ferenc tervei alapján. Közép-Európa legnagyobb evangélikus temploma-Szeberényi tér

*Barokk stílusban épült Evangélikus Kistemplom (1745) - Luther u. 1.

*Evangélikus Gimnázium. Neocopf stílusban épült (1899) Alpár Ignác tervei alapján - Szeberényi tér

*Római Katolikus Templom. Neogótikus stílusban épült, mai formáját 1910-ben nyerte el - a város központjában

*Református templom (1912)

*Román Ortodox Templom (1837-38) Siklóról hozott ikonosztázióval - Bartók Béla u.

*Fiume Szálló. Neoklasszicista stílusban épült (1867-68) Sztraka Ernő tervei alapján - Városházával szemben

*Jókai Színház. Eklektikus stílusban épült (1877-79) Halmai Andor tervei alapján - Andrássy út

- *Moara István. Moară cu aburi de șase etaje, este cea mai mare moară din Ungaria (1853), pe malul canalului
- *Clădirea Primăriei (1871-73). Fațada în stil romantic a fost construită pe baza planurilor lui Ybl Miklós, Piața Szent István
- *Fântâna cu Înger. Operă de sculptorul original din oraș, Mészáros Attila (2001), Parcul Petőfi
- *Clădirea Muzeului Munkácsy Mihály, sediul Direcțiunii Județene a Muzeelor, construit în stil clasicizant. (1914), Str. Széchenyi 9.
- *Casa Memorială Munkácsy. Castel construit în stil clasic (1840), cu săli de expoziții, Str. Gyulai 5.

Trasee arheologice

- *Săpăturile arheologice au scos la iveală urmele unei așezări medievale târzii, în oraș
- *Urmele localității medievale Megyer, biserica și cimitirul satului, în afara orașului

Trasee turistice

- *Casa Slovacă-Muzeu. Expoziția prezintă modul tradițional de viață al slovacilor din localitate în sec. XIX, Str. Garay 21.
- *Casa Poveștilor. Expoziția pictorului Schéner Mihály, distins cu premiile Munkácsy și Kossuth, expoziție de păpuși, atelier de olărit, Str. Békési 15-17.

- *István malom. A hatszintes gözmalom az ország legnagyobb malma (1853) - az élővíz csatorna partján
- *Városháza épülete (1871-73). Romantikus stílusú homlokzatát Ybl Miklós tervezte - Szent István tér
- *Angyalos kút. Mészáros Attila békéscsabai szobrászművész alkotása (2001) - Petőfi liget
- *A Munkácsy Mihály Múzeum épülete, a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága székháza. Klasszicizáló stílusban épült (1914)- Széchenyi u. 9.
- *Munkácsy Emlékház. Klasszicista kastélyépület (1840), kiállítóhely - Gyulai u. 5.

Régészeti lelőhelyek

- *Késő középkori településmaradványok a város belterületéről
- *A késő középkori Megyer falu maradványai, temploma és temetője a város külterületéről ismertek.

Turisztikai látnivalók

- *Szlovák tájház, a XIX. századi életmód bemutatása - Garay u. 21.
- *Meseház. Schéner Mihály Munkácsy-és Kossuth díjas festőművész kiállítása, bábkiállítás, fazekasműhely. A népi kézművesség körébe tartozó gyermekfoglalkozások rendezésének helyszíne - Békési út 15-17.

*Muzeul grânelor. Complex format dintr-un sălaș din Békéscsaba (1824), clădiri anexe și o moară de vânt transferată aici din hotarul „Csókási”. În cadrul complexului este amenajată o expoziție despre istoria grâului, Str. Gyulai 65.

*Colecția Jankay și Galeria de Artă Contemporană. Expoziție permanentă cuprinzând colecția graficianului, pictorului și sculptorului Jankay, originar din Békéscsaba. În galerie se organizează expoziții temporare ale artiștilor contemporani, la etajul trei, în Csaba Center

*Alee cu busturile personalităților a căror activitate se leagă de oraș (Munkácsy Mihály, Áchim L. András, Haán Lajos, Gyóni Géza), pe malul canalului

Manifestări culturale

*Carnavalul din Békéscsaba - februarie

*Festival de Primăvară (prezentări de teatru, program de dans, concerte, expoziție de artă) - în lunile aprilie și mai

*Scherzo. Festival Național al Teatrelor Muzicale de Tineret, din doi în doi ani - în luna aprilie

*Csaba-Expo. Expoziție și Târg Internațional în Hala de Sport - în lunile aprilie și mai

*Festivalul internațional al teatrelor de păpuși, organizat de Centrul Cultural Județean, din trei în trei ani - în luna iunie

- *Csabai Tanya és Gabonatörténeti Kiállítóhely (1824).
Tanyaépület és gazdasági épületek együttese, a csókási határból áttelepített szélmalommal - Gyulai u. 65.
- *Jankay Gyűjtemény és Kortárs Galéria. A békéscsabai származású grafikus, festő és szobrász hagyatékának bemutató helye, valamint kortárs művészek kiállítóhelye - a Csaba Center harmadik emeletén
- *Szoborsétány a városhoz kötődő neves személyiségek szobraival (Munkácsy Mihály, Áchim L. András, Haán Lajos, Gyóni Géza)- az élővíz csatorna partján

Kulturális rendezvények

- *Csabai Farsang - február
- *Békéscsabai Tavaszi Fesztivál (színházi előadások, táncprogramok, koncertek, képzőművészeti kiállítás)- április-május hónapban
- *Scherzo. Zenés Ifjúsági Színpadok Országos Fesztiválja - kétevente április hónapban
- *Csaba-Expo Nemzetközi Kiállítás és Vásár a Városi Sportcsarnokban - április-május hónapban
- *Nemzetközi Bábfesztivál a Békés Megyei Művelődési Központ szervezésében - háromévente júniusban

- *Serile Primăriei(Városházi Esték) spectacole de teatru și muzică
- în lunile iunie-iulie
- *Festivalul „Csalánleves" (Supa de urzică), manifestare artistică
de trei zile cu performans, prezentări de teatru, concerte și expoziții
- în luna august
- *Bienala Națională de Grafică la Muzeul Munkácsy Mihály - în
luna august
- *Zenit. Festival Internațional de Fanfare, organizat de Centrul
Cultural Județean - în luna august
- *Alföldi Tárlat. Expoziția artiștilor contemporani din Ungaria de
Sud-Est, la Muzeul Munkácsy, din doi în doi ani - în luna
octombrie
- *Festivalul Cârnațului cu expoziții, conferințe, prezentări
gastronomice, programe culturale și distractive- în luna octombrie

Possibilități de cazare

- *Hotel Fiume
- *Hotel Fenyves
- *Hotel Szlovák
- *Hotel Sport
- *Pensiunea Mester Klub
- *Pensiunea Réti
- *Park Motel
- *Petrom Motel
- *Békési Úti Közösségi Házak

- *Városházi Esték, színházi és zenei programsorozat - június-
július-hónapokban
- *Csalánleves Fesztivál, három napos művészeti fesztivál
performanszokkal, színelőadásokkal, koncertekkel,
kiállításokkal - augusztus hónapban
- *Országos Tervező Grafikai Biennálé a Munkácsy Mihály
Múzeumban - augusztus hónapban
- *Zenit. Nemzetközi Fúvósfesztivál Zenei Ifjúsági Találkozó az
Ifjúsági Ház szervezésében - augusztus hónapban
- *Alföldi Tárlat. Kiállítás a Munkácsy Mihály Múzeumban -
kétévente október hónapban
- *Csabai Kolbászfesztivál kiállításokkal, szakmai
konferenciákkal, szórakoztató és kulturális programokkal,
gasztronómiai bemutatókkal - október hónapban

Szálláslehetőségek

- *Hotel Fiume
- *Fenyves Szálló
- *Hotel Szlovák
- *Hotel Sport
- *Mester Klub Panzió
- *Réti Panzió
- *Park Motel
- *Petrom Motel
- *Békési Úti Közösségi Házak

ALETEA (ELEK)

Prima mențiune a așezării datează din 1232. În anul 1724, localitatea a fost colonizată cu populație germană de către baronul Johann Georg Harruckern. Astăzi, oraș cu populație multietnică (maghiari, germani, slovaci, români, romei).

Gara dată în folosință la 28.01.1884. Stația a fost desființată în 1973.

Monumente și locuri memoriale

*Biserică Romano-Catolică în stil baroc (1796), monument istoric, reconstruit și lărgit în 1904, în centrul orașului

*Capela Ortodoxă Română, Str. Lökösházi 38.

*Casă de rugăciune reformată, Str. Gyulai 7.

*Casă de rugăciune evanghelică, Str. Hösök 32.

*Monumentul deportării germanilor din localitate (1945-46), opera sculptorului originar din Szeged, Kligl Sándor (2001), în piața centrală

*Monumentul eroilor căzuți în primul și al doilea Război Mondial (1924), în cimitirul romano-catolic

*Monumentul eroilor căzuți în al doilea Război Mondial și în lagăre. Lucrare de sculptorul Mladonyiczki Béla, în Grădina Eroilor

*Statuia Sfântului Ștefan și Aleea Mileniului, în centrul orașului

*Fântâna arteziană, în Piața Harruckern

*Casa Leimen - muzeu al germanilor din localitate, Str. Kétegyházi 2.

ELEK

Első említése 1232-ből származik. A települést német telepesekkel népesítette be Harruckern János György 1742-ben. Jelenleg több nemzetiség (német, román, szlovák, cigány) által lakott kisváros.

A vasútállomást 1884. 01.28-án adták át. Eleken 1973-ban megszűnt a vasúti közlekedés.

Műemlékek, emlékhelyek

*Barokk stílusban épült római katolikus templom (1796). A műemléképületet két oldalhajóval bővítették 1904-ben - a város központjában

*Román Ortodox Kápolna - Lökösházi u. 38.

*Református imaház - Gyulai út 7.

*Evangélikus imaház - Hősök u. 32.

*A németek kiűzetésének (1945-46) emlékműve, Kligl Sándor szegedi szobrászművész alkotása (2001) - a központi téren

*I. és II. Világháborús emlékmű az elesettek névsorával (1924) - a római katolikus temetőben

*A II. Világháborúban és a munkatáborokban elesettek emlékműve, Mladonyiczki Béla szobrászművész alkotása - a Hősök Kertjében

*Szent István szobor és Milleniumi sétány - a város központjában

*Ártézi kút - a Harruckern téren

*A Leimen Ház, a helyi német nemzetiség tájháza - Kétegyházi u. 2.

*Expoziția etnografică românească, Str. József A. 10.

*Ansamblu urban format din clădiri de secol XIX-XX, pe străzile principale

Trasee arheologice

*În ogorul Szent Benedek, urme de biserică și cimitir din perioada arpadiană

* Cimitir de secol XXI - lângă șoseaua spre Lökösháza.

Tradiții, manifestări etno-culturale

*Întîlnirea aletenilor din întreaga lume (expoziții, baluri, concerte, prezentări ale călăreților, concurs gastronomic, foc de artificiu) începînd cu anul 1990- în prima sîmbătă și duminică a lunii august

*Fărșangul, obicei tradițional german - februarie

*Întîlnirea Cluburilor de Naționalitate din județ

*Balurile naționalităților (rromi sfârșitul lui ianuarie, români februarie, germani cu o săptămână înainte de Postul Paștelui), la Centrul Cultural Reibel Mihály

*Balul Maghiarilor (15 martie), la Centrul Cultural Reibel Mihály

*Ridicarea Pomului de Mai (30 aprilie), în fața Centrului Cultural

*"Dărâmarea" simbolică a pomului de mai prin dansuri (ultima sîmbătă a lunii mai), în fața Centrului Cultural

*Concurs gastronomic (prima sîmbătă a lunii august)

*Întîlnirea corurilor și formațiilor de dans ale pensionarilor (ultima sîmbătă a lunii septembrie)

*Ziua Minorităților (mijlocul lui decembrie)

Posibilități de cazare

*Căminul de elevi al Liceului Radványi György

*Román nemzetiségi kiállítás - József A. u. 10.

*Zárt beépítésű polgári házak (XIX. század második fele - XX. század eleje) - a település főutcáin

Régészeti lelőhelyek

*A Szent Benedek dűlőben Árpád-kori templom és temető maradványai

*A Lökősháza felé vezető út közelében egy X-XI. századi temető sírjai kerültek elő.

Hagyományok, etno-kulturális rendezvények

*Elekiek Világtalálkozója (kiállítások, bálak, koncertek, lovas bemutatók, főzőverseny, tűzijáték) - 1990-től kezdve, augusztus első hétvégéjén

*Farsangi felvonulás, a helyi német nemzetiség népszokása-február hónapban, húshagyókedden

*Megyei nemzetiségi klubtalálkozók

*Nemzetiségi bálak (cigány - január vége, román - február, német-hamvazószerda előtt egy héttel) - a Reibel Mihály Művelődési Központban

*Magyar bál (március 15.) - a Reibel Mihály Művelődési Központban

*Májusfaállítás (április 30) - a Művelődési Központ előtt

*A májusfa kitáncolása (május utolsó szombatja) - a Művelődési Központ előtt

*Városi főzőverseny (augusztus első szombatja)

*Nyugdíjas énekkarok és népi együttesek találkozója (szeptember utolsó szombatja)

*Városi Kisebbségi Nap (december közepe)

Szálláslehetőségek

*Radványi György Szakközépiskola Kollégiuma

GRĂNICERI

Prima mențiune documentară datează din 1394. Localitatea este o veche românească. În sec. XIX aici se stabilesc și germani.

Ultima localitate înainte de frontiera cu Ungaria. Odinioară pe aici trecea linia ferată secundară Sântana-Kétegyháza, desființată după 1920.

Stația datează din 01.01.1884

Monumente și locuri memoriale

*Biserica ortodoxă română de zid, cu hramul „Sf.Mucenic Gheorghe”(1911).Prezintă pictură interioară de Iulian Toader

*Fosta casă notarială, în prezent sediul Primăriei

*Cimitir evreiesc

Trasee arheologice

*În locul numit „La Gropoaie”din satul Șiclău(com.Grăniceri) se găsește un sit arheologic (neolitic, necropolă medievală timpurie din sec.X, Hallstatt)

* În hotarul comunei Grăniceri se găsesc 3 tumuli

Trasee etnografice

*Canalul Morilor

* Satul aparținător Șiclău-așezare rurală tipică de pustă, cu case de la începutul sec.XX.

Posibilități de cazare

*Turism rural;cazare în gospodăriile țărănești

OTTLAKA

Első említése 1394-ből származik. Régi román település, ahová a XIX. század folyamán német lakosság települt be.

A magyar országhatár előtti utolsó település. Valamikor itt haladt az 1920-ban megszűnt Újszentanna - Kétegyháza másodlagos vasútvonal.

A vasútállomást 1984. 01. 01-én adták használatba.

Műemlékek, emlékhelyek

*Román ortodox kötemplom, melynek védőszentje „Szent György Vértanú” (1911). A templombelső festményei Iulian Toader alkotásai.

*Volt jegyzőház, jelenleg a Városháza épülete.

*Zsidó temető

Régészeti lelőhelyek

*Az Otlaka községhez tartozó Sikló falu „Gödröknél” elnevezésű területén régészeti lelőhely található (neolitikum, a X. század első feléből származó kora középkori temető, Hallstatt)

*Otlaka hotárában 3 sírdomb található

Néprajzi látnivalók

*Malom- csatorna

*A településhez tartozó Sikló falu tipikus síkvidéki település a XX. század elején épült lakóházakkal

Szálláslehetőségek

*Falusi turizmus - szállás a paraszti lakóházakban

SÂNTANA

Localitate întemeiată în 1740 prin colonizare germană

Stația datează din 08.02.1877

Monumente și locuri memoriale

- *Clădirea Convictului(1750)-pe Str.Muncii la nr.58
- *Urbarialhaus sau Casa Urbarială(1749)- pe str.Muncii la nr.62
- *Biserica Romano-Catolică cu hramul „Sf.Treime „(1888)
- * Monumentul Sf.Treimi(1888) ridicat de familia Ferkula
- *Muzeul pompierilor
- *Biserica ortodoxă din Sântana-Comlăuș, cu hramul „Înălțarea Domnului"(1905)

Trasee arheologice

- *Așezare neolitică, pe Dâmbul Plopilor
- * Necropolă din epoca daco-romană(sec.II-III)
- *Așezare medievală timpurie și fortificație Hallstatt sit arheologic „Cetatea Veche"

Tradiții populare

- *Floricele din Sântana.Spectacol concurs de promovare a tinerelor talente- 6 aprilie

ÚJSZENTANNA

Német betelepítés nyomán 1740-ben létrejött település.

A vasútállomást 1877. 02.08-án adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*A Konviktus épülete (1750) - Muncii u. 58.

*Urbarialhaus (1749) - Muncii u. 62.

*A Szentháromság tiszteletére szentelt katolikus templom (1888)

*A Ferkula család által emelt Szentháromság emlékmű

*Tűzoltó Múzeum

*Jézus mennybemenetele tiszteletére szentelt újszentanna - ószentannai ortodox templom.

Régészeti lelőhelyek

*Neolit kori település a „Nyárfásdomb”-nak nevezett területen

*II-III. századi dáko-román temető

*Kora középkori település és Hallstatt erődítmény - „Régi Vár” régészeti lelőhely

Néphagyományok

*"Újszentannai Kisvirágok". Fiatalok tehetségkutató vetélkedője - április 6.

*Hramul bisericii ortodoxe

*Maifest sau Pomul de mai-sărbătoare anuală a etnicilor germani-
29 mai

*Sărbătoare câmpenească-spectacol de muzică populară în aer
liber - 3 iulie

*Festivalul minorităților - 17 iulie.Participă ansamblul local de
dansuri „Busuiocul”și formațiile Comlăușana și „Șatra”din
Comlăuș, sat aparținător de Sântana

*Kirchweich- manifestare anuală a etnicilor germani - în 7
august(hramul bisericii catolice)

*Zilele orașului Sântana-manifestare anuală cuprinzând concurs
de tarafuri și concurs interjudețean de folclor „Flori de busuioc”

Posibilități de cazare

Pensiune

- *Az ortodox templom védőszentjének ünnepe
- *Májusfa fesztivál. A német nemzetiségi lakosság évi ünnepe - május 29.
- *Népünnepély. Szabadtéri népzenei előadás - július 3.
- *Kisebbségek Fesztiválja a helyi „Bazsalikom”, valamint a településhez tartozó Ószentanna falu „Comlăușana” és „Șatra” néptáncgyűttesek részvételével - július 17.
- *Kirchweih. A német nemzetiség évi rendezvénye (a katolikus templom védőszentjének ünnepe) - augusztus 7.
- *Újszentannai Napok. Évenkénti rendezvény „Bazsalikomvirágok” címmel, megyék közötti zenekari- és folklórvetélkedővel.

Szálláslehetőségek

Panzió

ARAD

Prima mențiune documentară, în forma Orod, din sec.XII

Vechea gară construită în 1858.

Actuala gară, în stil secesion

datează din 1910

Monumente și locuri memoriale

*În cartierul Subcetate se găsește un complex monumental format din Cetatea Aradului(1763-1783) ,Șanțul de apărare, cu val de pământ exterior și Mănăstirea Franciscană (1750-1800)

*Monumentul celor 13 generali ai armatei revoluționare maghiare, executați în 1849 la Arad(1881) - în Piața 13 Martiri , din cartierul Subcetate

* Podul Traian-peste Mureș, leagă orașul de cartierul Aradul Nou.(1906)

* Casa Vămii (1907) - lângă podul Traian

* Biserica ortodoxă sârbă „Sf.Apostoli Petru și Pavel”(1702, 1790-1822).Pictura interioară(1845-1846) și iconostasul (1865-1866) sunt executate de Nikola Aleksici

*Palatul Sârbesc(1900), executat în stil secesion de Emil Tabakovici

*Casa cu Lacăt(1851) - pe str. Tribunalul Dobra

*Sinagoga Neologă(1828-1834) - pe str.Tribunalul Dobra

*Sinagoga Ortodoxă

*Casa Hirschl(1817) - P-ța Avram Iancu

ARAD

A jelenlegi város első hivatalos említése a XII. századból származik.

A régi vasútállomás 1858-ban, a jelenlegi pedig szecessziós stílusban épült.

Műemlékek, emlékhelyek

*A „Váralja” városnegyedben található műemlék komplexum az aradi várból (1763-1783), a védőárokból, a külső földsáncból és a ferences rendi kolostorból (1750-1800) áll.

*A magyar forradalom 1849-ben kivégzett 13 tábornokának emlékműve, az aradi vértanúk emlékoszlopa - Váralja városnegyed, 13 Martiri tér

*Traian híd (volt József főherceg híd). A várost az Új-Arad városnegyeddel összekötő híd a Maroson (1906)

*Vámház (1907) - a Traian híd mellett

*"Péter és Pál apostol" szerb ortodox templom (1702, 1790-1822). A templombelső festményei (1846-1846) és az ikonosztázion (1865-1866) Nikola Aleksici alkotásai. A neobizánci stílusú falfestményt (1957-1959) Anastase Damian festette.

*A szecessziós stílusú „Szerb Palota” (1900) Emil Tabacovici munkája.

*Lakat Ház (1851) - Tribunal Dobra u.

*Neológ zsinagóga (1828-1834) - Tribunal Dobra u.

*Ortodox zsinagóga

*Hirschl Ház (1817) - Avram Iancu tér

- *Teatrul Vechi(1817) cunoscut și ca Teatrul German - str.Gh.Lazăr
- *Hotelul Ardealul fost „Crucea Albă”, construită în 1841 în stil neo-clasic de Franz Mahler
- *Biserica Reformată, construită între anii 1847-1852 într-un stil baroc clasicizant de arh. J.Hoffer - str.M.Eminescu
- *Statuia Libertății(1890) - în Parcul Reconcilierii
- *Turnul de Apă(1896) - str.Ceaikovski P.I.nr.9 A
- *Catedrala Ortodoxă Română „Sf.Ioan Botezătorul”,construită în stil baroc între anii 1861-1870.Iconostasul executat în 1863 de Nikola Aleksici.Pictura murală(1957-1959)de Anastase Damian - în Piața Catedralei nr.1
- *Catedrala Romano-Catolică, construită între 1902-1906 după planurile arh.Emil Tabacovici - pe Bul.Revoluției.
- *Ansamblu urban, format din clădiri executate în stil istorist și secesion - Bulevardul Revoluției, Piața Avram Iancu (1880-1914)
- *Fosta Casă a Comitatului Arad, construită în stil neoclasic în anii 1870-1871 - Bul.Revoluției
- *Palatul Administrativ(Primăria) construit între anii 1872-1874 de Pekar Francisc, după planurile arh. Sechner Ödön
- *Palatul Cenad, fostul sediu al Societății Căilor Ferate Unite Arad-Cenad, construit între anii 1892-1894, în stil eclectic, cu elemente de Renaștere, de arh. Jiraszek.
- *Biserica Evanghelică Lutherană (Biserica Roșie),construită în stil neogotic de arh.Ludovic Szántai în 1906.Altarul sculptat de Georg Örr ,vitrailii de Joseph Palka - pe Bul.Revoluției

- *A Német Színházként is ismert Régi Színház (1817) - Gh. Lazăr u.
- *A régi „Fehér Kereszt” épülete, ma Ardealul Hotel. 1841-ben Franz Mahler építette neoklasszikus stílusban.
- *Református templom. J. Hoffer építész építette (1847-1852) klasszicizáló barokk stílusban - M. Eminescu u.
- *Szabadság-szobor (1890) - a Reconcilierii Parkban
- *Víztorony (1896) - Ceaicovski u. 9 A
- *Román Ortodox Katedrális. Védőszentje Keresztelő Szent János. 1861 és 1870 között épült barokk stílusban. Az ikonosztáziont Nikola Aleksici készítette 1863-ban. Falfestményeit (1957-1959) Anastase Damian festette - Catedralei tér 1.
- *Emil Tabacovici építész tervei alapján 1902-1906-ban épült Katolikus Székesegyház - Revoluției sugárút
- *Szecessziós stílusban épült városi épületegyüttes (1880-1914) Revoluției sugárút, Avram Iancu tér
- *A volt Aradi Megyeháza 1870-1871-ben épült, neoklasszikus stílusú épülete - Revoluției sugárút
- *Igazgatási Palota (Városháza). Pekar Francisc építész építette 1872-1874-ben.
- *Csanádi Palota, az Arad-Csanádi Egyesült Vasúti Társaság volt székháza. Reneszánsz elemekkel tarkított eklektikus stílusban építette Jivaszek építész 1892-1894-ben.
- *Evangélikus templom („Vörös Templom”). 1906-ban építette Szántay Lajos építész, neogótikus stílusban. Az oltár Georg Örr, a színes üveglablakok Joseph Palka munkái - Revoluției sugárút

- *Palatul Culturii (1913),executat de arh. Ludovic Szántai - P-ța Enescu nr.2
- *Fostul Gimnaziu regal (1869-1873)azi Colegiul Moise Nicoară - P-ța Bibici Margareta nr.1
- *Crucea preoților martiri din1918-1919, executată în 1936 după planurile arh.Silvestru Rafiroiu, în stil neo-românesc - în parcul Eminescu
- *Ansamblu monumental format din Mănăstirea „Sf.Simion Stâlpnicul”(1745-1765-sec.XX); biserica mănăstirească (1760-1762), vechea reședință episcopală (1765),chilii; în incinta mănăstirii Biserica de lemn Sf.Apostoli Petru și Pavel”(1745-1754) din Săliștea de Mureș, mutată în complexul mănăstiresc în 1985.

Trasee arheologice

- *Urmele Cetății Ceala, atestată pentru prima oară în 1486 -în zona pădurii Ceala

Trasee turistice

- *Pădurea Ceala și „Trei insule"
- *Călătorie cu barca pe Mureș în Rezervația Lunca Mureșului

Manifestări etno-folclorice

- *Târgul meșterilor populari - ultima duminică a lunii mai
- *Tăierea colacului-Sărbătoarea de hram a Bisericii ortodoxe sârbe „Sf.Apostoli Petru și Pavel" din Arad-Centru - 13 iulie

*Kultúrpalota (1913), Szántay Lajos tervei alapján épült - Enescu tér 2.

*Volt Magyar Királyi Főgimnázium (1869-1873), ma Moise Nicoară Kollégium - Bibici Margareta tér

*Rafiroiu kereszt. Az 1918-19-es mártír lelkészek keresztje. 1936-ban épült neoromán stílusban Silvestru Rafiroiu terve alapján.

*A „Szent Oszlopos Simeon” kolostorból (1745-1765-XX. sz.), a kolostortemplomból (1760-1762), a „Săliștea de Mureșből” 1985-ben a kolostori komplexumba áthelyezett „Péter és Pál apostol” fatemplomból (1745-1754) álló műemlékegyüttes.

Régészeti lelőhelyek

*Az először 1486-ban említett Csala Vár maradványai a Csala erdő övezetében

Turista látványosságok

*Csala erdő és „Hármas sziget”

*Vízi út csónakkal a Maros árterületén

Etno-folklorisztikai rendezvények

*Népművészeti kézműves vásár - május hónap utolsó vasárnapja

*"Kalácszegés", a város központjában található „Szent Péter és Pál apostol” szerb ortodox templom védőszentjének ünnepe - július 13.

- *Tăierea colacului-Sărbătoarea de hram a Bisericii ortodoxe sârbe „Schimbarea la față”, Arad-Gai - 19 august
- *Balul strugurilor-manifestare a etnicilor sârbi din Arad-Gai - prima sâmbătă din octombrie
- *Kirchweich manifestare a etnicilor germani din Aradul Nou - prima duminică din septembrie
- *Festivalul Minorităților- a doua duminică din octombrie

Posibilități de cazare

Hotel Aradul **

Hotel Ardealul **

Hotel Continental ***

Hotel Central ***

Hotel Prezident ***

- *"Kalácsszegés", Az „Úr színeváltozása" szerb ortodox templom védőszentjének ünnepe, Arad-Gáj - augusztus 19.
- *Szüreti bál, az arad-gáji szerb nemzetiség rendezvénye - október első szombatja
- *Kirchweich, az Új-Arad városnegyedben élő német nemzetiség rendezvénye - szeptember első vasárnapja
- *Kisebbségek Fesztiválja - október második vasárnapja

Szálláslehetőségek

- *Aradul Hotel**
- *Ardealul Hotel**
- *Continental Hotel***
- *Central Hotel***
- *Prezident Hotel***

ȘIRIA

Prima atestare din 1169, în forma villa Siri .Fost centru de domeniu(1439),fost centru grăniceresc(1702).Localitate

colonizată în sec.XVIII cu germani.

Inițial haltă, stația dată în folosință în 08.02.1877

Monumente și locuri memoriale

*Castelul Bohuș (1838), unde s-a semnat în 1849 capitularea armatei revoluționare maghiare, azi Muzeul Memorial "Ioan Slavici" (1960)

*Bustul baronesei Antonia Bohuș(1910) - în fața Muzeului Memorial "I.Slavici"

*Bustul scriitorului Ioan Rusu Șirianu(1912) - în fața Muzeului Memorial "I.Slavici"

*Biserica catolică , cu hramul „Toți sfinții”(1834), renovată și mărită în 1888.

*Biserica greco-catolică, cu hramul „Sf. Ștefan”(1847-1854).

*Biserica orodoxă română din zid, cu hramul "Sf.Arhangheli Mihail și Gavril"(1700-1750;1769).Iconostasul executat de Ștefan Tenețchi.

* Casa cu coloane din sec.XVIII - în centru, pe strada principală

*Muzeul pompierilor cu utilaje din sec.XIX - în incinta Primăriei

VILÁGOS

Első említése „villa Siri”, 1169-ből származik. Volt uradalmi (1439) és határőr (1702) központ. A XVIII. században német lakosság települ a helységbe.

A vasúti megállóhelyet 1877.02.08-án adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*A Bohus kastély (1838), ma Ioan Slavici Emlékmúzeum (1960), ahol 1849-ben aláírták a magyar szabadságharc hadseregének kapitulációját.

*Bohusné Szögyény Antonia mellszobra (1910) - a Slavici múzeum előtt

*Ioan Rusu Şirianu író mellszobra (1912) - a Slavici múzeum előtt

*Mindenszentek tiszteletére szentelt katolikus templom (1834), melyet 1888-ban renováltak és bővítettek

*Görög katolikus templom, melynek védőszentje Szent István (1847-1854)

*Román ortodox kőtemplom. Védőszentje Mihály és Gábritel arkangyal (1700-1750, 1769). Az ikonosztázion Ştefan Teneţchi alkotása.

*XVIII. századi oszlopos ház - a központban, a település főutcáján

*Tűzoltómúzeum XIX. századi felszereléssel - a Polgármesteri Hivatal épületében

*Biserica ortodoxă română, din piatră, în stil baroc provincial, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”(1749). Iconostas și icoane pictate de Ștefan Tenețchi(1769-1771).Biserica a fost mărită în 1894 - în satul Galșa, aparținător de Șiria

*Castelul baroc cu elemente clasiciste din Galșa(sec.XVIII, XIX)

*Biserica ortodoxă română, cu plan în formă de cruce, și clopotniță clădită de jos, pe stâlpi, având hramul „Adormirea Maicii Domnului”(1790-1797) - în Mâsca, sat aparținător de Șiria.

Trasee arheologice

*Ruinele vechii biserici parohiale medievale din Șiria (sec.XIV-XVI) în centrul localității

*În vii, între localitățile Șiria și Galșa se găsesc urmele unei biserici medievale

Trasee etno-culturale

*Schitul Ferede, cu hramul „Sf.Gheorghe", atestat în vechime lângă un izvor făcător de minuni.Reînființat în 1985 - drum marcat

*Mănăstirea Ferede.În incintă, biserică cu hramul „Sf.Ilie", înființată după 1990 - drum marcat

Trasee turistice

*De pe dealul Cetății pornesc poteci turistice spre Căsoaia, Debela-Gora, etc.

Posibilități de cazare

*Pensiunea Perla Cetății

*Barokk stílusban épült Mária mennybemenetele tiszteletére szentelt román ortodox kötemplom (1749). Az ikonosztázion és az ikonok Ștefan Tenețchi alkotásai (1769-1771). A templomot 1894-ben bővítették a Világoshoz tartozó Galsa faluban

*A galsai, klasszicista elemekkel gazdagított barokk kastély (XVIII, XIX. század)

*Mária mennybemenetele tiszteletére szentelt, kereszt alaprajzú román ortodox templom (1790-1797), haranglábbal - a Világoshoz tartozó Muszka faluban

Régészeti lelőhelyek

*A Világos és Galșa Közötti Szőlőben egy középkori templom romjai találhatóak

*Egy középkori (XIV-XVI századi) templom romjai - Világos központjában

Etno-kulturális látnivalók

*Szent György tiszteletére szentelt Feredeu remetekolostor, amely egy csodatévő forrás mellé épült. Újjáalapítva 1985-ben - jelzett út

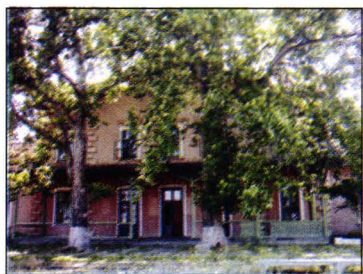
*Feredő kolostor, 1990 után alapított templommal, melynek védőszentje Szent Illés - jelzett út

Turisztikai látványosság

*A várdombról ösvényen lehet eljutni Kaszójára, Debela - Goraba, stb.

Szálláslehetőségek

*"Vár Gyöngye" Panzió

PÂNCOTA

Prima atestare documentară datează din 1177.În secolul al XVIII-lea localitatea a fost colonizată cu populație germană, care se așează în partea de vest, în Neue Pankota.

Gara a fost dată în folosință în 08.02.1877

Monumente și locuri memoriale

*Ansamblul urban Pâncota de pe str.Tudor Vladimirescu zona cuprinsă între Hanul vechi de poștă și castelul Schulkovschy(sec. XVIII-1/4.XX)

*Castelul Schulkovschy (1825-1850) pe str.T.Vladimirescu nr.62-68

*Vechia pușcărie a Zărandului, ulterior Han de poștă - pe str.T.Vladimirescu nr.69

*Casa în care s-a născut dramaturgul Csiky Gergely(1842-1891) - pe str.T.Vladimirescu nr.57.

*Biserica Romano-Catolică din Pâncota, cu hramul "Adormirea Maicii Domnului"(1806-1807).Decorațiuni interioare executate în 1930 de Soos István.Pictură de Karol Wolf

* Biserica ortodoxă română de zid cu hramul „Sf.Apostoli Petru și Pavel” (1812).Iconostasul și prăznicarele pictate în 1843 de Gheorghe Bardoș Zlătar din Timișoara.

*Biserica ortodoxă română din Măderat (1774-1792),cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”.Pictura interioară, în stil neobizantin executată de Iulian Toader.

PANKOTA

Első említése 1177-ből származik. A XVIII. században német nemzetiségű lakosság települ a helység nyugati részére, Neue Pankotára.

A vasútállomást 1877.02.08-án adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*Városi épületegyüttes a Tudor Vladimirescu utcán - a régi postafogadó és a Schulkovschy kastély által határolt övezetben (XVIII-XX. század)

*Schulkovschy Kastély (1825-1850) - Tudor Vladimirescu u. 62-68.

*A régi zarándi börtön, később postafogadó - Tudor Vladimirescu u. 69.

*Csiky Gergely szülőháza (1842-1891) - Tudor Vladimirescu u. 57.

*Mária mennybemenetele katolikus templom (1806-1807). Belső díszítményeit Soós István készítette 1930-ban. A festmények Karol Wolf alkotásai.

*Péter és Pál apostol tiszteletére szentelt román ortodox kőtemplom (1812). Az ikonosztáziont és az ünnepi ikonokat a temesvári Gheorghe Bardos Zlatar festette 1843-ban.

*A Pankotához tartozó Magyarád falu román ortodox temploma (1774-1792), melynek védőszentje Mária mennybemenetele. A neobizánci belső festmények Iulian Toader alkotásai.

* Placă comemorativă pentru cei morți în al doilea război mondial- pusă în 1989 în holul Primăriei de către Asociația Veteranilor de Război din Pâncota

* Monumentul Eroilor, în stil brâncovenesc - în curtea bisericii ortodoxe române din Măderat, sat aparținător

Trasee arheologice

* În punctul numit „Cetatea Turcească” , la poalele dealului Copaci, la cca 200m distanță de cimitir, săpăturile au scos la iveală ruinele unei bazilici, databilă în a doua jumătate a secolului X. Biserica a fost preluată de benedictini, reconstruită în sec.XIII și ulterior mărită

Tradiții

* Ziua mamelor reformată în prima duminică a lunii mai

* Confirmarea copiilor reformați-în prima duminică după Rusalii

* Kirchweich- hramul bisericii catolice; sărbătoare anuală germană - în 15 august

* Sărbătoarea reformației-în 31 octombrie

Posibilități de cazare

* Motel Pâncota

*A II. világháborúban elhunytak emléktáblája. Az emléktáblát a pankotai Háborús Veteránok Egyesülete állította 1989-ben - a Polgármesteri Hivatal előcsarnokában.

*Hősök emlékműve - Magyarád falu román ortodox templomának udvarán.

Régészeti lelőhelyek

*A „Török Vár” övezetben, a Copaci domb lábánál, a temetőtől kb. 200 méter távolságra az ásatások egy X. század második felére datált, keleti típusú oszlopos bazilika romjait tárták fel. A templomot benedek rendi szerzetesek vették át, a XIII. században átépítették, majd a XIV. században bővítették.

Hagyományok

*Anyák napja, református ünnep - május első vasárnapján

*A református gyermekek konfirmálása - pünkösöd utáni első vasárnap

*Kirkwei. Német hagyomány, a katolikus templom védőszentjének ünnepe augusztus 15.

*A reformáció ünnepe október 31.

Szálláslehetőségek

Pankota Motel

INEU

Prima atestare din 1214

Gara dată în folosință în 10.05.1877

Monumente și locuri memoriale

*Cetatea Ineului, cunoscută sub numele de Cetatea Turcească, capodoperă a Renașterii târzii (mijl.sec.XVII)

* Biserica Ortodoxă Română cu hramul „Sf.Arhangheli Mihail și Gavril”(1866).Pictura executată de Gheorghe Bila din Pecica.

* Biserica Romano-Catolică cu hramul „Sf.Ștefan", sfințită în 20 aug.1858 .În interior prezintă pictură de Barabás Miklós

*Parc dendrologic cu specii rare de copaci. În incinta parcului tabără de sculpturi contemporane

*Ansamblu monumental format din Castelul Solymosy (1834) și Parc cu specii rare, în satul Mocrea (oraș Ineu), pe drumul spre Ineu

Trasee arheologice

*La nord-est de Ineu, în preajma morii Balukan, în punctul numit „Râțul călugărilor", se găsesc ruinele mănăstirii Dyenesmonostor, atestată în 1199.

BOROSJENŐ

Első említése 1214-ből származik.

A vasútállomást 1877.05.10-én adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*A török várként is ismert későreneszánsz borosjenői vár (XVII. század közepe)

*Mihály és Gábriel arkangyal tiszteletére szentelt román ortodox templom. A festmények az ópécskai Gheorghe Bila alkotásai.

*Az 1858. augusztus 20-án, Szent István tiszteletére szentelt katolikus templom. Festményeit Barabás Béla alkotta.

*Nörénypark, ritka fafajtákkal - a kortárs szobrokat bemutató parkban

*A Solymosy kastély műemlékegyüttese (1834) és ritka növényfajokat őrző arborétum - a Borosjenőhöz tartozó Apatelekek faluban.

Régészeti lelőhelyek

*A Dyenesmonostori kolostor romjai (1199) - Borosjenőtől észak-keletre, a Balukan malom környékén lévő „Szerzetesek rétje” elnevezésű területen

Trasee etno-culturale

*Cimitir cu cruci din lemn înalte; conac din sec. XIX - satul Bocsig, la 8 km

Trasee turistice

*Valea Viilor-în dealul Mocrii

Tradiții

* Zilele Ineului- manifestare cultural științifică anuală (17-18 septembrie)cuprinzând simpozion, parada portului popular din zona Crișurilor; tradiții meșteșugărești din zona Crișurilor, program folcloric

* Culesul viilor sau „Suretiul” - a doua duminică din octombrie

Posibilități de cazare

Hotelul „Moara cu noroc”

Etno-kulturális látnivalók

*Temető, magas fakeresztekkel, valamint XIX. századi udvarház

Bokszeg faluban, - Borosjenőtől 8 km távolságra

Turisztikai látványosság

*"Szőlőskert-völgy" az apateleki dombon

Hagyományok

*Borosjenői Napok. Kulturális-tudományos rendezvény

(szimpózium, a körösvidéki népviselet és kézművesség

bemutatója, folklórműsor) - szeptember 17-18.

*Szüret - október második vasárnapja

Szálláslehetőségek

„Szerencsés Malom" Hotel

GURAHONȚ

Prima atestare documentară a localității datează din 1386

Gara este dată în folosință în 18.12.1889

Monumente și locuri memoriale

În nucleul urban al comunei:

*Biserica Ortodoxă din piatră cu hramul „Bunavestire” construită în anul 1849. Lipită de ea este biserica nouă din cărămidă, sfințită în 2005.

*Statuia lui Ioan Buteanu - în centru, lângă Liceu.

*Lângă podul de trecere dintre Gurahonț și Iosășel se găsește monumentul lui Ion Buteanu, inaugurat în anul 1934.

*Parcul dendrologic „Arboretum silva” - se întinde pe 12 ha, din care 4 ha reprezintă fostul Parc al baronului Boros Béni. Are în vegetație peste 400 de specii din întreaga lume

Trasee arheologice

*În punctul „Vâlcelele” cercetările au identificat urme de locuire aparținând paleoliticului inferior, mustertianului și paleoliticului superior.

*La sud-est de localitate, în apropiere de Honțișor, se află o movilă cu pietre, posibil un tumul eneolitic.

HONCTŐ

Első említése 1386-ból származik.

A vasútállomást 1889. 12.18-án adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*Az 1849-ben épült, Angyali üdvözet tiszteletére szentelt kőtemplom. Ehhez egy új, téglából épült templomot építettek, amelynek szentelésére 2005-ben került sor.

*Ioan Buteanu mellszobra - a település központjában, a gimnázium mellett

*Ioan Buteanu emlékmű - A Honctő és Józászhely közötti híd mellett

*Arboretum silva, 12 ha terület, melyből 4 ha Boros Béni báró parkja. Növényállománya az egész világból származó 400 fajból áll.

Régészeti lelőhelyek

*Vâlcele területén az ásatások alsó paleolit kori, mousterian és felső paleolit kori lakóhely nyomait azonosították.

*A településtől dél-keletre, Honcér közelében egy kődomb található, feltehetőleg egy eneolit kori temetkezési halom.

* Așezarea paleolitică descoperită în anul 1925 pe Valea Cremenoasa.

Trasee etno-culturale

*Biserica de lemn din Valea Mare, cu hramul „Sf.Constantin și Elena”(1820). A fost mutată aici în anul 1892 din satul Bonțești.

* Spre nord, la confluența Văii Răului cu Valea Zimbrului, se află o moară pe apă în funcțiune

*La nord de satul Zibru, lângă cabana forestieră și drumul spre Brusturescu, pot fi văzute ruinele unui cuptor de topit minereu de fier (Jumelit) de la mijlocul sec.XIX.

*Satele din jur au conservat povești și mituri despre Muma Pădurii, Vâlva lupilor, Vâlva băilor etc.

Trasee turistice

*Spre nord- est de sat, la poalele dealului Mezeș, izvorăște râul Cremenoasa, a cărui vale îngustă este plină de bulgări de opal,calcedoniu și cuarțit.Cunoscută și sub numele de Valea Zimbrului, este una dintre cele mai pitorești zone.

*La nord de satul Zimbru, pe Valea Zimbrului în amonte se găsește rezervația botanică „Dosul Laurului", singurul loc din România unde poate fi întâlnit arbustul Ilex aquifolium, un relict terțiar.De aici se deschide o splendidă panoramă spre vârful Momuța(900m.)

*A Valea Cremenoasan 1925-ben felfedezett paleolit kori település

Etno-kulturális látnivalók

*A zarándpataki fatemplom, melynek védőszentje Szent Konstantin és Elena (1820). 1892-ben telepítették ide Boncafalváról

*Északra, a Rău völgy és a Zombrád völgy találkozásánál egy működő vízimalom látható

*Zombrádtól északra, az erdei menedékház és a Brusturescuba vezető út mellett, a Rău völgyében egy vasolvasztó kemence romjai (XIX. század közepe)

*A környező falvak számos mítoszt és hiedelemtörténetet őriznek az „erdő asszonyáról”, a „farkasemberről” és a „bányák tündéréről”.

Turisztikai látványosságok

*A településtől észak-keletre, a Mezeș domb lábánál ered a Cremenoasa folyó, melynek völgye opál, kalcedon és kvarcit rögöket rejt. A Zombrád völgy az egyik legfestőibb övezet.

*Zombrád falutól északra, a Zombrád völgyben felfelé található a „Dosul Laurului” természetvédelmi terület, az Ilex aquifolium cserje egyetlen élőhelye Romániában. Innen csodálatos panorámaként tárul fel a Momuța hegycsúcs (900 m).

* Pârâurile de munte Zimbrul, Trihonțul și Zeldișul sunt populate cu păstrăvi și lostrițe iar albia Crișului găzduiește cleanul, mreana, scobarul, știuca, crapul și somnul.

Tradiții populare

*Zilele Gurahonțului - manifestare cultural științifică anuală (28-29 mai) cuprinzând simpozion, comemorare la statuia lui

Ioan Buteanu, program folcloric

*Nedeea de la Zimbru - în prima duminică după Rusalii

*Nedeea de la Dieci - în 31 iulie

Posibilități de cazare

Turism rural, cazare în gospodării țărănești

*A Zombrád, Trihont és Zeldiş patakokban pisztrángok és lazacok, a Körös mederben pedig domolykók, márnák, paducok, csukák, pontyok és harcsák élnek.

Néphagyományok

*Honctői Napok. Tudományos-kulturális rendezvény (szimpózium, megemlékezés Ioan Buteanu szobránál, folklórműsor) - május 28-29.

*Zombrádi búcsú - pünkösöd utáni első vasárnap

*Décsei búcsú - július 31.

Szálláslehetőségek

Falusi turizmus

HĂLMAGIU

Călătorind cu trenul dinspre Arad, spre Hălmagiu, după halta Aciuța se pătrunde în cheile Tălagiului, care despart Depresiunea Gurahonț de

Depresiunea Hălmagiu-Brad

Localitatea Hălmagiu este menționată documentar, pentru prima oară, în anul 1359. Odinioară a fost centrul districtului românesc Hălmagiu. În 1439 figurează ca reședință a voievodului Moga.

***Gara dată în folosință în 07.11.1895**

Monumente și locuri memoriale

În nucleul urban central se pot vedea :

*Biserica voievodală în stil romanic, cu hramul „Sf.Nicolae” , datând din a doua jumătate a secolul XIV. Construită din piatră de râu legată cu mortar. Prezintă în interior fragmente de frescă din două epoci diferite. Actualul hram, „Adormirea Maicii Domnului,” este de dată mai recentă.

*Biserică de zid în stil baroc provincial, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”(1756-1766). Pictura interioară executată în anul 1768 de zugravii Gheorghe și Radu din Țara Românească.

* Pe strada principală în fața vechii biserici se află „Piatra chinzaiului”, pe care erau executate pedepsele corporale în sec.XVIII, curia domenală beneficiind de „ius gladii”.

*La intrarea în vechiul cimitir ortodox -Troiță ridicată în 1928 în memoria eroilor căzuți în primul război mondial(1914-1918).

NAGYHALMÁGY

Aradról Nagyhalmágy felé haladva az Ácsfalva megálló után a „Cheile Tălagiului” területekre érünk, ami választóvonalat jelent a honctói és a halmágy-brádi medence között.

Nagyhalmágy első említése 1359-ből származik. Hajdan a román halmágyi körzet központja volt. 1439-től Moga fejedelmi székhelyeként említik.

A vasútállomást 1895.11.07-én adták át.

Műemlékek, emlékhelyek

*A XIV. század második feléből származó, romantikus stílusban épült Szent Miklós fejedelmi templom. A templombelsőben két különböző korszakból származó freskórészletek láthatóak. A jelenlegi védőszent: Mária mennybemenetele.

*Barokk stílusú kőtemplom, melynek védőszentje Mária születése (1756-1766). A templombelső festményeit a havasalföldi Gheorghe és Radu templomfestők készítették 1768-ban.

*A régi templom előtt, a főtéren található a „kínzókö”, egy XVIII. századi uradalmi büntetőeszköz.

*A régi ortodox templom bejáratánál az első világháborúban (1914-18) elesett hősöknek emelt kereszt. (1928)

- * În centrul comunei-Monumentul eroilor și martirilor locali, dezvelit în 1933.
- *În piața centrală se găsește clădirea reședinței domeniiale din 1764, transformată ulterior în han și stație de poștalion.
- *La podul Bănești -Troiță ridicată în 1936 cu ocazia comemorării a 150 de la Răscoala lui Horea,Cloșca și Crișan(1784-1785).

Trasee arheologice

- *La 1 km de localitate-ruinele unei biserici din epoca medievală (sec. XIV-XV)
- *Ruinele cetății Hălmagiu din sec.XVI-XVIII - în localitate

Trasee etno-culturale

- *Biserica de lemn din Bodești, cu hramul „Pogorârea Sf.Duh" (1770).Pictura interioară executată în 1831 de Ioan Demetrovici din Timișoara.
- *Biserica de lemn din Cristești, cu hramul „Sf.Apostoli Petru și Pavel".Construită în anul 1856.
- *Biserica de lemn din Ionești nr.59, cu hramul „Sf.Mucenic Gheorghe"(1730).Vechiul iconostas, executat de zugravul Constantin, a fost înlocuit în anul 1840.Biserica repictată de Ioan Demetrovici din Timișoara în anul 1845.
- *Biserica de lemn din Țărmure, cu hramul „ Sf.Arhangheli Mihail și Gavril"(1780). Pictura interioară îi aparține lui Ioan Demetrovici și a fost executată în 1870 - pe colina Pleșa,în sudul localității.

- *A község központjában a helyi hősök és mártírok 1913-ban leleplezett emlékműve.
- *A központi téren az uradalmi székhely 1764-es épülete, amit később fogadónak és postakocsi állomásnak alakítottak át.
- *A zarándbányai hídon a Horea, Cloșca és Crișan felkelés (1784-85) 150. évfordulója tiszteletére emelt kereszt (1936).

Régészeti lelőhelyek

- *A településtől 1 km távolságra találhatóak egy középkori (XIV-XV. századi) templom romjai.
- *A XVI-XVIII. századi nagyhalmágyi vár romjai - belterületen

Etno-kulturális látnivalók

- *A bogyafalvai fatemplom. Védőszentje „A Szentlélek eljövetele” (1770), belső festményeit a temesvári Ioan Demetrovici festette 1831-ben.
- *Az 1856-ban épült keresztespataki fatemplom. Védőszentje Péter és Pál apostol.
- *A Szent György vértanú tiszteletére szentelt körösivándi fatemplom (1730). A Constantin templomfestő által készített ikonosztáziót 1840-ben kicserélték. A templombelső új festményei a temesvári Ioan Demetrovici alkotásai. (1845).

*Biserica de lemn din Tisa, cu hramul „Sf.Arhangheli Mihail și Gavril”(1770) - în vechiul cimitir

Trasee turistice

*Grota de la Bortoci de unde pornește un tunel pe sub deal, azi aproape integral surpat - la marginea localității

* Spre Muntele Găina-plasat la 27 km; drum marcat

Tradiții populare

*Nedeea de la Hămagiu - se ține a doua duminică din luna iulie, pe dealul Șortoc.Participă alături de hălmăgeni și locuitorii satelor din jur.

*Formație corală veche de 100 de ani.

*Târgul de fete de la Găina".Se ține în fiecare an la 20 iulie pe muntele Găina, la 27 km de Hălmagiu.Menționat de călătorii străini, încă din secolul al XVIII-lea.Se spune că pe vremuri participau la el și 1000 de fecioare iar târgul ținea mai multe zile, cu vânzare de mărfuri, petreceri și dansuri.

*„Bulciul din Hălmagiu" sau Târgul sărutului". Se ține în Hălmagiu în prima sâmbătă din Postul Paștelui.Conform tradiției, odinioară la acest târg se adunau locuitori din 60-80de sate.Datina era ca tinerele neveste venite la târg să sărute orice bărbat întâlnit în cale iar acesta trebuia să le plătească cu bani.

Posibilități de cazare

Pensiunea „Muntele Găina"

Camping

*A martfalvai Mihály és Gábiel arkangyal fatemplom (1780). A templombelső festményei Ioan Demetrovici munkái (1870). a településtől délre, a Pleșa halmon.

*A tiszafalvai fatemplom a régi temetőben. Védőszentje Mihály és Gábiel arkangyal.

Turista látványosságok

*A bortoci barlang, melynek folytatása egy beomlott alagút a domb alatt - a település szélén

*A 27 km távolságra lévő Gajna hegy felé vezető út - jelzett út

Néphagyományok

*A nagyhalmági búcsú. A Șortoc dombon tartják minden év júliusának második vasárnapján. A nagyhalmágiakon kívül a környező falvak lakossága is részt vesz a búcsún.

*A száz éves múlttal rendelkező kórus

*A gajnai lányvásár. A Nagyhalmágytól 27 km-re eső Gajna hegyen zajlik minden év július 20-án. Idegen utazók a XVIII. században már említik. A szájhagyomány szerint hajdan 1000 lány vett részt ezen a több napig tartó, vásárral, zenés-táncos rendezvényekkel zajló ünnepen.

*A nagyhalmági vásár, vagy más néven „Csókvásár”. A nagybőjt első szombatján rendezték. A hagyomány szerint erre a vásárra 60-80 településről érkeztek emberek. A szokás az volt, hogy a fiatalasszonyok minden útjukba akadó férfit megcsókoltak, akiknek a csókot pénzzel kellett jutalmazniuk.

Szálláslehetőségek

*Muntele Găina Panzió

*Camping

Titlul programului: Programul PHARE 2003 COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Editor: Complexul Muzeal Arad

Data publicării: Decembrie 2005

Precizare: "Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene."